

Klokt att göra i trädgården på sensommar och höst

Hur mycket tid och lust Du har att lägga i trädgården avgör bara Du. För Dig som kanske både har tid och lust finns här en lista av nyttigheter att göra under alla vackra höstdagar. Vem har sagt att november är mörkt och trist? Nej perfekt, för stora träd och häck.

Nyplantering under sensommar och höst är önskvärt ur många växters perspektiv. Man skall dock inte vänta för länge med de vintergröna växterna. Passa alltid på att jordförbättra när Du planterar nytt. Det går bra med planteringsjord i säck. Du blandar upp den befintliga jorden genom att vända ner nytillskottet av jord.

Att gräva om och på så vis få en luckrare jord är ett bra sätt att ge dina nya plantor en bra start. Ju luftigare och luckrare en jord är desto bättre. På en styv lerjord eller torr sandjord går det åt mer nytillskott av jord.

Lökväxter av alla möjliga slag börjar vi sälja i månadsskiftet augusti/september. Nu är det dags för påskliljor, tulpaner, kungsängsliljor, scilla, krokus och många andra vårblomande lökar. Det är en fördel för lökarna att komma ner i jorden så snart som möjligt. Om Du inte hinner få ner dem i jorden kan plantering i krukor eller tråg vara ett trevligt alternativ.

Barrotade häckplantor som liguster, avenbok, bok, vresrosor och många flera går utmärkt att plantera under hösten. Försäljningen av de olika sorterna börjar vid lite olika tidpunkter. De flesta finns i månadsskiftet oktober/november. Hör gärna av dig om Du undrar och för beställning.

Gräsmattan klipper man en sista gång vanligen när mycket av trädens löv fallit. Man kan köra över alltihop och hacka sönder löven i småbitar. Om det inte är för tjocka lager tar maskarna hand om en hel del. För de riktigt mossiga gräsmattorna kan en giva kalk i oktober/november vara bra.

Beskärning av fruktträd. I augusti/september alltså efter skörd är det dags att beskära plommon och körsbär. Om Du aldrig provat på beskärning så läs gärna på i en bok först. Hösten är också en bra period för plantering av nya fruktträd.

Beskärning av buskar. Juli, augusti och september är bra månader att beskära det mesta. Ibland kallas just denna tid för beskärning JAS beskärning. En del buskar har Du kanske beskurit tidigare men tex schersmin m fl. senblommande buskar kan man ge sig på nu. Många gånger är det bra att grenar ur de äldsta grenarna ur täta och risiga buskar långt nere nära marken. Tänk dig att Du skall få in ljus även i mitten på plantan. Beskärning av häckar och träd läser Du mer om på planterings och skötselråd.

Perennerna. Inte mycket Du behöver göra. Låt växterna stå kvar som de är. Inblåsta löv och torra växtdelar utgör ett bra skydd över vintern. För den som vill föröka sina perenner är det dags att dela dem som blommor före midsommar, Bergenia, Aubretia, Kaukasisk förgätmigej med flera. Lägg gärna på ett lager kompost eller annat organiskt material kring julrosorna.

Prydnadsgräs. Det finns många sorter både de som vissnar och blir bruna under hösten men även vintergröna sorter. Du skall inte klippa i någondera. Om Du har planterat något nytt gräs under senare delen av säsongen är det bra att ge dessa en täckning med till exempel granris eller boklöv. Det viktiga är att det Du täcker med inte drar till sig fukta.

Rhododendron. Om det varit en torr sommar och Du vattnat dina rhododendron så sluta inte med det. Fortsätt att vattna igenom plantorna några gånger till under sensommaren och hösten. Och tänk på att Vintergröna rhododendron får bäst nytta av vattnet om det kommer under buskarna.

Så att vattna med slang under buskarna fungerar bättre än vattenspridare ovanifrån. Lägg också på ett nytt några cm tjockt lager av naturell torv för att skydda de ytliga rötterna mot barfrosten.

Rosor. Kan man med fördel plantera under oktober/november. Jordförbättra med t ex. rosjord i säck på ett rejält djup när Du planterar dina nya rosor. Det är oftast klokt att inte sätta rosor där det funnits rosor tidigare. Kring dina gamla rosor krattar Du upp och tar bort alla nedfallna blad. Om Du har haft rost eller någon annan svampsjukdom på dina rosor är detta extra viktigt som en förebyggande åtgärd inför nästa säsong.

I december eller när den riktiga kylan kommer gör man klokt i att kupa upp någon form av täckning några dm upp på rosorna. Mest praktiskt är det att använda täckbark som man haft på frostfri plats till den skall användas.

Fuktig frusen täckbark är nämligen svår att hantera. Även mycket hårdiga rosor kan det vara bra att täcka med t ex granris. Detta förhindrar att den skånska vårsolen väcker knopparna för tidigt.

Buxbom och andra vintergröna. Under september, oktober och november är det bra att vattna igenom vintergröna växter rejält några gånger. Framförallt de med stora blad som lagerhägg, davidsolvon med flera men även småbladiga och barrväxter har nytta av detta. Både buskarna med blad och barr kan under vintern få problem med snö.

Att gå ut med en borste och feja bort snö som tynger förebygger fula knäckskador. Låt oss hoppas på så där lagom mycket snö. Eftersom det sällan blir lagom mycket snö kan ett rejält lager täckbark under buskarna skydda en del mot barfrost och tjäle. Och till våren får ogräset inte en chans.

Dammar och vatten. För dig som har fiskar går man över till höstfoder i oktober och slutar helt att ge mat när temperaturen understiger 10 + grader. Skaffa en isstoppare som säkerställer att fiskarna kan få syre under vintern. Men redan i oktober rensar man bort döende växter så att de inte hinner sjunka ner till botten. Och tar bort växter som det blivit för mycket av.

Pumpar till vattenstenar och annan trädgårdskonst tar man upp och rengör för vinterförvaring på frostfritt ställe i vatten. Glöm inte att tömma ur vatten ur krukor och andra icke frostsäkra behållare.

Vinstockar. Strax före jul i december är det dags för beskärning. När man beskär i förvedade delar av vinstocken är det viktigt att växten är i vila. Redan tidigt på det nya året börjar saven att stiga. Hur tidigt beror på hur varmt Du har i ditt växthus.

Vinterförvaring av vinterhärdiga växter i krukor. Kolla över så att dina krukor tål frost. Om inte, behöver de förvaras frostfritt. Om Du förvarar dem i garage eller liknande så skall temperaturen vara så låg som möjligt. Om det blir för varmt börjar plantorna växa och om det dessutom är för mörkt i förhållande till temperaturen blir plantorna veka. Ute under ett rejält täcke av torra löv på en skuggig plats är bättre. Krukorna skall inte värmas för tidigt av vårsolen. Ha dem kvar på skuggsidan tills våren är på väg på riktigt och växlingen mellan mycket kalla nätter och soliga dagar ebbat ut.

Lite mer småpyssel. Kolla över uppbindningar av olika slag. På träd kan det vara dags att binda om med större snara. Klätterväxterna behöver kanske fästas upp inför höstens stormar. Sätt gnagskydd runt stammarna på sådant som viltet brukar ge sig på. De gillar ofta fruktträd, rönn och en hel del annat.